

KIRGISTAN

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia dla
ludności cywilnej w Kirgistanie

DPU-WIKP-424/549/2024
29.10.2024

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Kirgistanie.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 6,1 mln.^[1]

Skład etniczny: Kirgizi 73,8%, Uzbegy 14,8%, Rosjanie 5,1%, Dunganie 1,1%, inni 5,2% (w tym: Ujgurzy, Tadźycy, Turcy, Kazachowie, Tatarzy, Ukraińcy, Koreańczycy, Niemcy).^[2]

Skład religijny: muzułmanie 90% (w większości sunnici), chrześcijanie 7% (rosyjscy prawosławni 3%), inni 3% (w tym żydzi, buddyści, bahaici).^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Kirgistan uzyskał niepodległość 31 sierpnia 1991 r. na skutek rozpadu Związku Radzieckiego. W Kirgistanie od kwietnia 2021 r., w wyniku przeprowadzonego w kwietniu 2021 r. referendum konstytucyjnego, obowiązuje system prezydencki.^[4]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Podział administracyjny Kirgistanu jest trójszczeblowy. Kraj podzielony jest na siedem obwodów administracyjnych: batkański, czujski, dżalalabadzki, issyk-kulski, naryński, oszski i talaski oraz 2 miasta wydzielone: Biszkek i Osz. Obwody podzielone są na rejony (łącznie jest ich 40), które z kolei dzielą się na: miasta, przysiółki typu miejskiego, przysiółki typu wiejskiego i osiedla wiejskie oraz wsie. Miasto stołeczne Biszkek podzielone jest na 4 rejony. Do największych miast, oprócz Biszkeku, należą: Osz, Dżalalabad, Talas, Tokmok, Czołpon-Ata, Naryn, Batken i Karakoł.^[5]

¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 23.10.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 23.10.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook Kirgyzstan, 23.10.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 23.10.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 23.10.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

Mapa. Podział administracyjny Kirgistanu.^[6]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Głową państwa jest Prezydent Republiki Kirgiskiej, wybierany co 5 lat w wyborach powszechnych, z możliwością jednej reelekcji. Ostatnie (przedterminowe) wybory prezydenckie odbyły się 10 stycznia 2021 r. Zwyciężył w nich **Sadyr Dżaparow**, otrzymując prawie 80% głosów przy dość niskiej (39,8%) frekwencji. Następne wybory prezydenckie planowane są w 2026 r.^[7]

Rząd i premier. Na czele rządu stoi prezydent Sadyr Dżaparow. Gabinet Ministrów powoływany jest przez prezydenta.

Parlament i wybory parlamentarne. W Kirgistanie funkcjonuje jednoizbowy parlament – Rada Najwyższa (kirg. **Dżokorku Kenesz**). W skład Rady Najwyższej wchodzi 90 przedstawicieli (obecnie 2 mandaty nie są obsadzone). 54 mandaty proporcjonalnie na podstawie wyników głosowania ogólnokrajowego, natomiast 36 mandatów przeznaczonych jest dla kandydatów startujących w okręgach jednomandatowych. Kadencja członków Rady Najwyższej trwa 5 lat. Obowiązuje 5%

⁶ CIA (Central Intelligence Agency), Kyrgyzstan Physiography, 2005, mapa w domenie publicznej, https://www.cia.gov/static/c9ed9d6ad0ac924008be2166f6e058f7/Kyrgyzstan_Physiography.jpg

⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kyrgyzstan, 23.10.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

próg wyborczy dla partii politycznych. Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się 28 listopada 2021 r., następne odbędą się w 2026 r.^[8]

SYSTEM PRAWNY

W Kirgistanie obowiązuje system prawa stanowionego, który w swoim kształcie posiada cechy charakterystyczne dla przepisów prawa francuskiego (w tym m.in. zakaz stosowania precedensów), a także prawa rosyjskiego.^[9]

KARA ŚMIERCI

W kirgiskim systemie prawnym nie obowiązuje kara śmierci oraz stosowanie kar cielesnych.^[10]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Według danych ACLED, w 2022 r. w 402 różnych incydentach związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło 68 osób (członków służb oraz cywilów), w 2023 r. odnotowano 146 incydentów oraz 2 ofiary śmiertelne, natomiast do końca września 2024 r. odnotowano 146 incydentów i tylko 1 ofiarę śmiertelną.^[11]

Kirgiskie wojska nie biorą udziału w operacjach zbrojnych poza granicami kraju, jak również wojska innych państw nie prowadzą zbrojnych akcji na terenie Kirgistanu. Kirgistan jest członkiem Organizacji Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym (UOBZ),^[12] a na jego terenie znajduje się rosyjska baza wojskowa. Kirgistan współpracuje jednak również z NATO oraz Indiami w zakresie wojskowym, a także uczestniczy w misjach pokojowych ONZ.^[13]

Istnieją doniesienia o przypadkach nielegalnej rekrutacji obywateli Kirgistanu na wojnę na Ukrainie, głównie wśród osób, które odbywały kary w rosyjskich więzieniach. Potwierdzono także co najmniej 10 przypadków śmierci Kirgizów w walkach na Ukrainie. Kirgiskie prawo zakazuje jednak uczestnictwa w siłach zbrojnych innych

⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 23.10.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 23.10.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

¹⁰ Constsot.kg, THE CONSTITUTION OF THE KYRGYZ REPUBLIC, <https://constsot.kg/wp-content/uploads/2022/06/constitution-of-the-kyrgyz-republic.pdf>

¹¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgyzstan, 01.01.2022-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

¹² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 23.10.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

¹³ Wikipedia, Armed Forces of the Kyrgyz Republic, https://en.wikipedia.org/wiki/Armed_Forces_of_the_Kyrgyz_Republic

państw, a w sprawach osób oskarżonych o zaciągnięcie się do rosyjskiej armii lub prywatnych oddziałów (Wagnera), toczą się procesy.^{[14][15]}

Kirgistan ma nieuregulowaną granicę z Tadżykistanem i Uzbekistanem, wzdłuż której okresowo dochodzi do incydentów zbrojnych, czasem z użyciem broni palnej, a czasem także ciężkiej artylerii, w których biorą udział wojska obu krajów. Napięcia graniczne między Kirgistanem a Tadżykistanem zasadniczo wynikają z braku delimitacji i demarkacji granic od czasu rozpadu ZSRR w 1991 r. Z biegiem lat sytuację pogarszało narastanie problemów lokalnych – sporów o dostęp do gruntów ornych i pastwisk oraz źródeł wody w warunkach pogłębiającego się przeludnienia na spornych terenach. Dodatkowo, izolacja regionu (słabe połączenia komunikacyjne i oddalenie od większych ośrodków miejskich, zwłaszcza po stronie kirgiskiej) oraz prawdopodobne konflikty o kontrolę szlaków przemysłowych stwarzają pole do napięć.^[16]

W dniach 14-16 września 2022 r. starcia przygraniczne przerodziły się w krótkotrwały, ale intensywny konflikt zbrojny między wojskami kirgiskimi i tadżyckimi, w wyniku którego zginęło ponad 100 osób, w tym cywilów. Najbardziej intensywne działania zbrojne miały miejsce 16 września 2022 r., kiedy to tadżyckie oddziały graniczne zajęły szkołę w kirgiskiej strefie przygranicznej w wiosce Dostuk w pobliżu miasta Kara-Bak w obwodzie Batken. W odpowiedzi, kirgiskie oddziały graniczne ostrzelały tadżyckie posterunki graniczne "Lachan" i "Bogdari", niszcząc kilka transporterów opancerzonych należących do sił tadżyckich. Po stronie kirgiskiej zginęło tego dnia 63 osoby, zarówno cywile, jak i funkcjonariusze straży granicznej, a 206 zostało rannych. Starcia spowodowały również znaczne zniszczenia mienia cywilnego i infrastruktury. Ponadto w trakcie incydentu ewakuowano około ok. 136 tys. cywilów.^[17]

W grudniu 2022 r. miała miejsce kolejna odsłona opisanego wyżej konfliktu. Tym razem nie miała ona charakteru wojskowego oraz nie spowodowała ofiar po żadnej ze stron. 3 grudnia 2022 r. doszło do słownej kłótni między kirgiskimi i tadżyckimi mieszkańcami wsi w pobliżu miejscowości Somonien, nieopodal wsi Kok-Tash w obwodzie Batken. Kłótnia doprowadziła do fizycznej konfrontacji, w trakcie której uczestnicy zajścia obrzucali się nawzajem kamieniami, przy czym jeden z Kirgizów oddał dodatkowo 3 strzały ostrzegawcze z broni myśliwskiej, nie powodując strat wśród ludności.^[18]

Okresowo dochodzi do podobnych incydentów na spornym odcinku granicy kirgisko-uzbeckiej. Incydenty te mają mniejszą skalę, jednak w maju 2022 r. doprowadziły do śmierci 3 Kirgizów.^[19]

¹⁴ Atlas of Wars, Kyrgyz arrested for fighting in Ukraine in the Wagner group, 10.01.2024, <https://www.atlasofwars.com/kyrgyz-arrested-for-fighting-in-ukraine-in-the-wagner-group/>

¹⁵ RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Kyrgyz Supreme Court Overturns Sentence Of Man Convicted For Fighting In Ukraine War, 30.08.2023, <https://www.rferl.org/a/kyrgyzstan-man-fighting-ukraine-sentence-overturned/32571469.html>

¹⁶ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Walki na granicy kirgisko-tadżyckiej, 19.09.2022, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-09-19/walki-na-granicy-kirgisko-tadzyckiej>

¹⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgizstan, 01.01.2022-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

¹⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgizstan, 01.01.2022-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

¹⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgizstan, 01.01.2022-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

W ogólnodostępnych źródłach nie znaleziono informacji na temat podobnych incydentów w późniejszym okresie.^[20] Natomiast sąsiednie kraje, Tadżykistan i Kirgistan, podjęły działania w celu delimitacji granic i w 2023 r. udało się uzgodnić co najmniej 196 km granicy.^[21]

Na terenie Kirgistanu istnieje potencjalne zagrożenie terroryzmem islamskim, jednak w okresie ostatnich dwóch lat nie odnotowano żadnych tego rodzaju incydentów.^{[22][23]}

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

W Kirgistanie nie obowiązuje obecnie ustawodawstwo specjalne, typu: stan wojenny, stan wyjątkowy, operacja specjalna czy godzina policyjna.

WPŁYW KONFLIKTU NA SYTUACJĘ LUDNOŚCI CYWILNEJ

Według danych ACLED, w różnego rodzaju incydentach związanych z naruszeniem bezpieczeństwa w 2022 r. zginęło od trzech do kilkudziesięciu cywilów, a tysiące zmuszonych było do ewakuacji z miejsc swojego zamieszkania. Natomiast w 2023 r. w wyniku nadużycia przemocy przez policję, śmierć poniósł jeden cywil. Podobnie było w 2024 r.^[24]

RODZAJE ZAGROŻEŃ DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM

DZIAŁANIA WOJENNE

W maju 2022 r. ostrzał prowadzony przez uzbeckich pograniczników na granicy kirgisko-uzbeckiej doprowadził do śmierci 3 Kirgizów. Do incydentu doszło na spornej części granicy w miejscowości Dobo-Korgon w wiosce Ak-Tam w dystrykcie Ala-Buka w obwodzie Jalal-Abad.^[25]

We wrześniu 2022 r., w wyniku incydentów z użyciem broni w rejonie przygranicznym kirgisko-tadżyckim śmierć poniosło kilkadziesiąt ofiar cywilnych (brak dokładnych

²⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgizstan, 01.01.2022-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²¹ EurasiaNet, Kirgizstan, Tajikistan reach 90 percent agreement on border, 06.02.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2104457.html>

²² USDOS, (US Department of State), Country Report on Terrorism 2022 - Chapter 1 - Kyrgyz Republic, 30.11.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2101575.html>

²³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgizstan, 01.01.2022-30.09.2024, civilians, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgizstan, 01.01.2022-30.09.2024, civilians, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgizstan, civilians, 01.01.2022-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

danych w źródłach). Ogólnodostępne źródła informują o łącznej liczbie ofiar od 68 do 100, w tym od kilku do kilkudziesięciu ofiarach cywilnych.^{[26][27][28]}

W 2023 i 2024 r. nie zanotowano żadnych ofiar cywilnych konfliktów przygranicznych.

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W ogólnodostępnych źródłach nie odnotowano tego rodzaju incydentów.

DZIAŁANIA ODWETOWE

W ogólnodostępnych źródłach nie odnotowano tego rodzaju incydentów.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU

Nie dotyczy, w związku z niewystępowaniem regularnego konfliktu zbrojnego.

PRZEMOC WOBEC LUDNOŚCI CYWILNEJ NIEZWIĄZANA Z KONFLIKTEM

TERRORYZM

W dostępnych źródłach brak jest doniesień nt. incydentów o charakterze terrorystycznym.

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA

Zdarzają się przypadki nadużywania przemocy przez kirgiskie organy ścigania, niekiedy mające skutek śmiertelny. W 2023 i 2024 r. odnotowano co najmniej po jednym przypadku zgonu podczas interwencji policji. W ciągu ostatniego roku odnotowano także przypadki zastraszania i pobicia działaczy postrzeganych jako niewygodnych dla władz: dziennikarzy, prawników i obrońców praw człowieka, a także działaczy politycznych.^[29]

Kirgiskie organizacje pozarządowe, na które powołują się w swoich raportach instytucje i organizacje międzynarodowe, informowały o trwale występującym problemie porwań kobiet w celu zawarcia tradycyjnego (nieposiadającego mocy prawnej) małżeństwa. Praktyka ta, choć nielegalna z punktu widzenia prawa, jest dość głęboko zakorzeniona w kirgiskiej tradycji. Od kilku lat władze starają się

²⁶ HRW (Human Rights Watch), World Report 2023 – Kirgystan, 12.01.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2085470.html>

²⁷ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Walki na granicy kirgisko-tadżyckiej, 19.09.2022, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-09-19/walki-na-granicy-kirgisko-tadzyckiej>

²⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgystan, 01.01.2022-30.09.2024, civilians, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgystan, 01.01.2022-30.09.2024, civilians, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

zmienić ten stan rzeczy, m.in. poprzez zwiększenie od 2012 r. kary za tego rodzaju czyn do 10 lat pozbawienia wolności.^[30]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Ogólnodostępne źródła informują o przypadkach stosowania siły przez organy siłowe względem osób protestujących. W przeważającej większości są to interwencje wymierzone w uczestników protestów i demonstracji o charakterze społecznym (często lokalnym). Od 2022 r. policja stosowała środki przymusu bezpośredniego względem demonstrantów/protestujących co najmniej kilkakrotnie. W niektórych przypadkach miały miejsce aresztowania protestujących na niewielką skalę. Nie odnotowano ofiar śmiertelnych.^[31]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Przestępczość, w tym przestępczość z użyciem przemocy, jest częsta. Zdarza się, że przestępcy udają policjantów. Zdarzają się także krwawe porachunki między grupami przestępczymi.^[32] Z ogólnodostępnych źródeł wynika, że poważnym problemem jest zjawisko handlu kobietami (w tym małoletnimi) w kontekście przymusowej prostytucji za granicą. Należy przy tym zwrócić uwagę na przypadki współudziału w tego rodzaju procederach funkcjonariuszy organów ścigania (zarówno w zakresie czerpania korzyści z handlu, jak i wykorzystywania jego ofiar). Zjawisko handlu ludźmi dotyczy również mężczyzn w kontekście przymusowej pracy za granicą.^[33]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Konstytucja Kirgistanu przewiduje swobodę przemieszczania się, podróży zagranicznych, emigracji oraz repatriacji. Rząd na ogół szanuje to prawo, a obywatele zwykle mogą swobodnie przemieszczać się po kraju. Kirgiskie przepisy migracyjne zabraniają jednak podróży za granicę obywatelom, którzy mają lub mieli dostęp do informacji sklasyfikowanych jako tajemnica państwowa, dopóki informacje te nie zostaną odtajnione.^[34]

³⁰ USDOS (US Department of State), 2023 Trafficking in Persons Report: Kyrgyzstan, 15.06.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2093683.html>

³¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kyrgyzstan, 01.01.2022-30.09.2024, protests, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool/>

³² DFAT, (Australia Department of Foreign Affairs), Kyrgyz Republic Travel Advice, and Trade, 20.07.2022, https://smartraveller.gov.au/Countries/asia/central/Pages/kyrgyz_republic.aspx

³³ USDOS (US Department of State), 2023 Trafficking in Persons Report: Kyrgyzstan, 15.06.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2093683.html>

³⁴ USDOS (US Department of State), 2022 Country Report on Human Rights Practices: Kyrgyz Republic, 20.03.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2089242.html>

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Ludność miejska stanowi 37,8% ogółu ludności. Od 2005 r. zauważalna jest stała tendencja migracji ze wsi do miast, jednak mimo tego nadal zdecydowana większość Kirgizów mieszka na obszarach wiejskich. Najgęściej zaludniony obszar znajduje się na północy kraju, w stolicy – Biszkeku i wokół niego. Drugi pod względem wielkości obszar zaludnienia znajduje się na zachodzie – w mieście Osz. Najmniej zaludnionym obszarem jest wschód i południowy wschód kraju – w górach Tien Shan.^[35]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

W związku z eskalacją konfliktu granicznego w dniach 14-16 września 2022 r. kirgiskie ministerstwo ds. sytuacji nadzwyczajnych poinformowało, że ze strefy konfliktu ewakuowano ok. 136 000 cywilów. Z oficjalnych informacji władz, na które w swoim raporcie powołuje się organizacja Human Rights Watch, ewakuowani przebywali w trakcie trwania działań zbrojnych ze swoimi rodzinami w obwodach Batken i Osh, a także w tymczasowych schronieniach utworzonych w 53 szkołach na terenie miasta Batken.^[36] Z informacji opublikowanych w styczniu 2023 r. przez IOM (Międzynarodową Organizację ds. Migracji), większość przesiedleńców wróciła do swoich rodzinnych rejonów, ale ci, których domy zostały zniszczone, nadal mają status osób wewnątrznie przesiedlonych. IOM informuje również o dostarczanej przez organizację pomocy humanitarnej dla osób wewnątrznie przesiedlonych, zwracając przy tym uwagę na ich trudną sytuację w związku z niskimi temperaturami zimą. W ogólnodostępnych źródłach nie znaleziono informacji nt. aktualnej dokładnej liczby osób wewnątrznie przesiedlonych.^[37]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

W ogólnodostępnych źródłach nie występują informacje na temat kirgiskich uchodźców emigrujących z przyczyn zagrożenia konfliktem zbrojnym i jako takie zjawisko emigracji o charakterze uchodźczym nie występuje. Z informacji opublikowanych przez IOM (Międzynarodową Organizację ds. Migracji) wynika, że główny powód emigracji Kirgizów stanowi czynnik ekonomiczny (w tym m.in. niskie płace i problemy z zatrudnieniem).^[38]

³⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgizstan, 23.10.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

³⁶ HRW (Human Rights Watch), Kirgizstan-Tajikistan Border Clashes Prove Deadly for Civilians, 21.09.2022, <https://www.hrw.org/news/2022/09/21/kyrgyzstan-tajikistan-border-clashes-prove-deadly-civilians>

³⁷ IOM (The International Organization for Migration), Conflict-Displaced Families in Kirgizstan Face the Coldest Winter in Over A Decade, 25.01.2023, <https://www.iom.int/news/conflict-displaced-families-kyrgyzstan-face-coldest-winter-over-decade>

³⁸ IOM (The International Organization for Migration), KYRGYZSTAN: STUDY ON THE SOCIOECONOMIC EFFECTS OF COVID-19 ON RETURNEES, 2021, <https://publications.iom.int/system/files/pdf/Kyrgyzstan-Survey-Report-2021.pdf>

PODSUMOWANIE

W Kirgistanie od kwietnia 2021 r. obowiązuje system prezydencki.

Na terytorium Kirgistanu nie toczy się obecnie konflikt zbrojny. Do okresowych, dość gwałtownych starć dochodzi niekiedy na granicy kirgisko-tadżyckiej. Ostatni, gwałtowny przypadek eskalacji zbrojnej miał miejsce w 2022 r., jednak nie przekształcił się w trwały konflikt. Nie istnieje powszechne zagrożenie życia dla obywateli Kirgistanu.

W Kirgistanie nie obowiązuje kara śmierci.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kyrgyzstan, 01.01.2022-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. Atlas of Wars, Kyrgyz arrested for fighting in Ukraine in the Wagner group, 10.01.2024, <https://www.atlasofwars.com/kyrgyz-arrested-for-fighting-in-ukraine-in-the-wagner-group/>
3. CIA (Central Intelligence Agency), Kyrgyzstan Physiography, 2005, mapa w domenie publicznej, [https://www.cia.gov/static/c9ed9d6ad0ac924008be2166f6e058f7/Kyrgyzstan Physiography.jpg](https://www.cia.gov/static/c9ed9d6ad0ac924008be2166f6e058f7/Kyrgyzstan_Physiography.jpg)
4. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook Kyrgyzstan, 23.10.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>
5. Constsot.kg, THE CONSTITUTION OF THE KYRGYZ REPUBLIC, <https://constsot.kg/wp-content/uploads/2022/06/constitution-of-the-kyrgyz-republic.pdf>
6. DFAT, (Australia Department of Foreign Affairs), Kyrgyz Republic Travel Advice, and Trade, 20.07.2022, https://smartraveller.gov.au/Countries/asia/central/Pages/kyrgyz_republic.aspx
7. EurasiaNet, Kyrgyzstan, Tajikistan reach 90 percent agreement on border, 06.02.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2104457.html>
8. HRW (Human Rights Watch), Kyrgyzstan-Tajikistan Border Clashes Prove Deadly for Civilians, 21.09.2022, <https://www.hrw.org/news/2022/09/21/kyrgyzstan-tajikistan-border-clashes-prove-deadly-civilians>
9. HRW (Human Rights Watch), World Report 2023 – Kyrgyzstan, 12.01.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2085470.html>
10. IOM (The International Organization for Migration), Conflict-Displaced Families in Kyrgyzstan Face the Coldest Winter in Over A Decade, 25.01.2023, <https://www.iom.int/news/conflict-displaced-families-kyrgyzstan-face-coldest-winter-over-decade>
11. IOM (The International Organization for Migration), KYRGYZSTAN: STUDY ON THE SOCIOECONOMIC EFFECTS OF COVID-19 ON RETURNEES, 2021, <https://publications.iom.int/system/files/pdf/Kyrgyzstan-Survey-Report-2021.pdf>
12. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Walki na granicy kirgisko-tadżyckiej, 19.09.2022, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-09-19/walki-na-granicy-kirgisko-tadzyckiej>
13. RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Kyrgyz Supreme Court Overturns Sentence Of Man Convicted For Fighting In Ukraine War, 30.08.2023,

<https://www.rferl.org/a/kyrgyzstan-man-fighting-ukraine-sentence-overturned/32571469.html>

14. USDOS (US Department of State), 2022 Country Report on Human Rights Practices: Kyrgyz Republic, 20.03.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2089242.html>
15. USDOS (US Department of State), 2023 Trafficking in Persons Report: Kyrgyzstan, 15.06.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2093683.html>
16. USDOS, (US Department of State), Country Report on Terrorism 2022 - Chapter 1 - Kyrgyz Republic, 30.11.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2101575.html>
17. Wikipedia, Armed Forces of the Kyrgyz Republic, https://en.wikipedia.org/wiki/Armed_Forces_of_the_Kyrgyz_Republic